

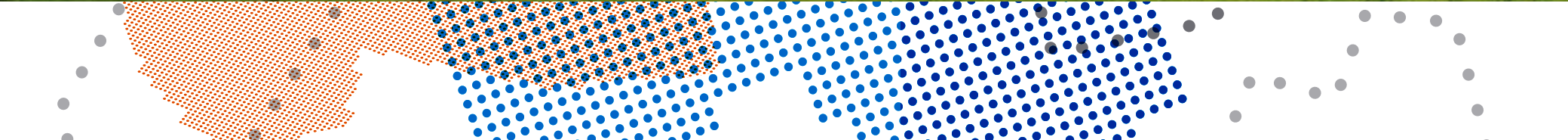
ENNO ZUIDEMA STEDEBOUW

veenenbos
en bosch landschapsarchitecten

Schetsontwerp en beeldkwaliteitplan

Verlegging en tunnel N355 en herinrichting
Rijksweg in Noordhorn

9 juli 2010

Schetsontwerp en beeldkwaliteitplan

Verlegging en tunnel N355 en herinrichting
Rijksstraatweg in Noordhorn

9 juli 2010

Dit document is opgesteld in opdracht van de Provincie
Groningen

Werkteam Enno Zuidema Stedebouw

Jurjen Tjarks, Dana Wiersma, Enno Zuidema

Werkteam veenenbos en bosch landschapsarchitecten

Annie Beugel, Arjan Kool

Enno Zuidema Stedebouw

Schiedamsevest 93D

3012 BG Rotterdam

tel 010 4048289 fax 010 4048279

www.ezstedebouw.nl

mail@ezstedebouw.nl

veenenbos en bosch landschapsarchitecten

Zijpendaalseweg 51

6814 CD Arnhem

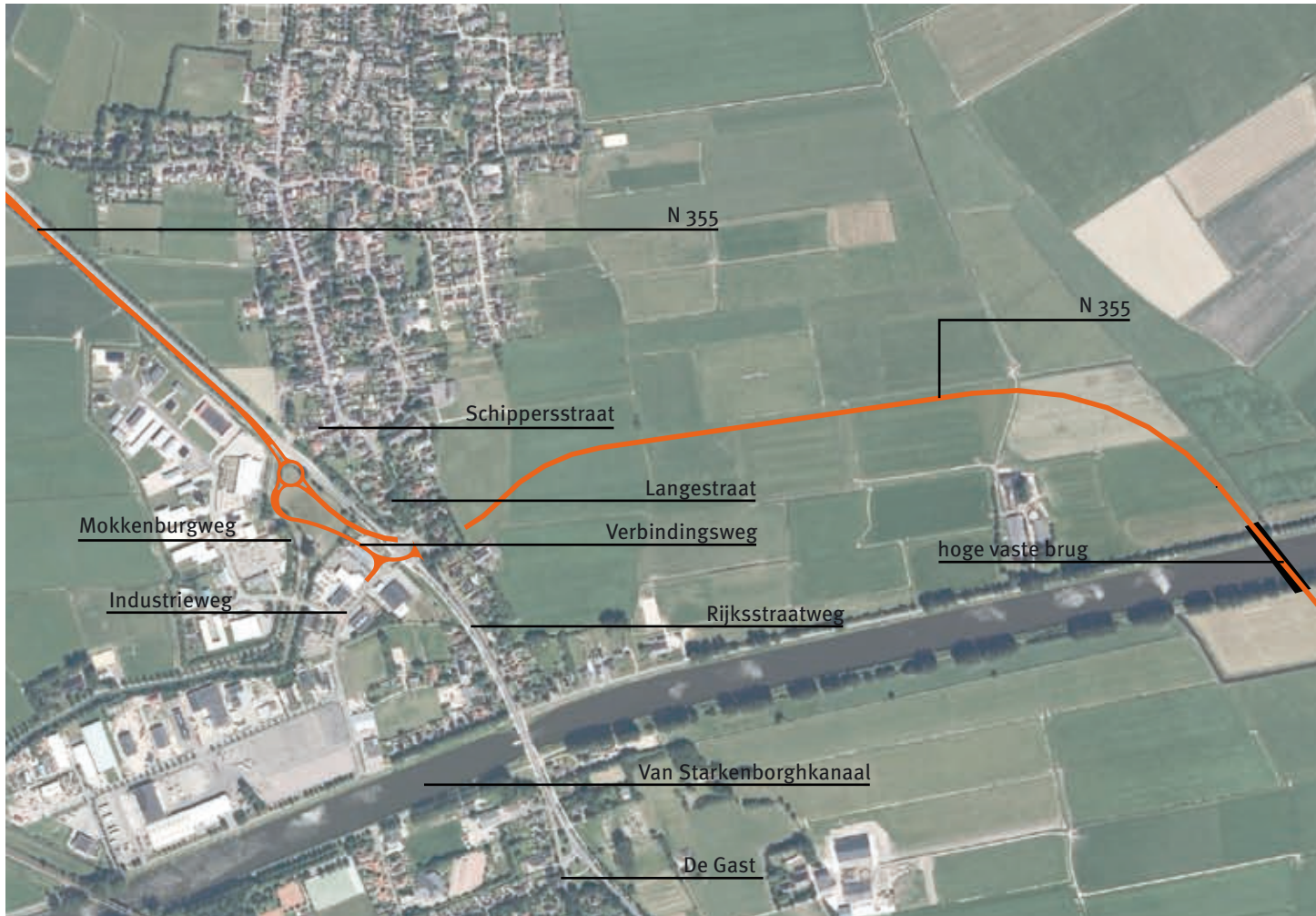
Rotterdam/Niehoeve, juli 2010

© Enno Zuidema Stedebouw / veenenbos en bosch
landschapsarchitecten

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt mits de bron wordt vermeld.

Inhoud

1	Inleiding	7
1.01	Aanleiding	7
1.02	Opgave	7
1.03	Uitgangspunten en onderzoeken	9
1.04	Leeswijzer	11
2	Analyse en visie	13
2.01	N355	13
2.02	Landschap	17
2.03	Het dorp	21
2.04	Visie	25
3	Schetsontwerp en beeldkwaliteitplan	27
3.01	N355	27
3.02	Rijksstraatweg	46
3.03	Compensatie	58

de ligging van de nieuwe N355 (tracé 4AIII) en de Rijksstraatweg in Noordhorn

1.0

Inleiding

1.01 Aanleiding

De Provinciale Staten hebben besloten dat de N355 in een tunnel Noordhorn passeert, conform alternatief 4AIII uit de tweede aanvulling van de MER N355 (wegomlegging) Noordhorn. De Gemeente Zuidhorn en de Provincie Groningen hebben de afgelopen jaren met bewonersgroepen zowel alternatief 4AIII als de herinrichting van de Rijksstraatweg uitgewerkt. Het besluit van Provinciale Staten betekent dat het alternatief 4AIII – de tunnel voor Noordhorn – en de herinrichting van de Rijksstraatweg tussen de Langestraat en De Gast tot uitvoering komt. De Provincie stelt hiervoor in samenwerking met de Gemeente Zuidhorn een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op. Voor het PIP moet een ruimtelijk plan gemaakt worden. Het opstellen van het PIP wordt begeleid door een klankbordgroep vanuit voornamelijk Noordhorn.

De Provincie hanteert zelf in het Provinciaal Omgevingsplan de eis voor nieuwe infrastructuur dat de initiatiefnemer een beeldkwaliteitplan opstelt. Een beeldkwaliteitplan legt de uitgangspunten en het kwaliteitsniveau van de inrichting van de omgeving en de inpassing van de weg vast. Als onderlegger voor het beeldkwaliteitplan dienen het verkeerskundig ontwerp en een ruimtelijk ontwerp.

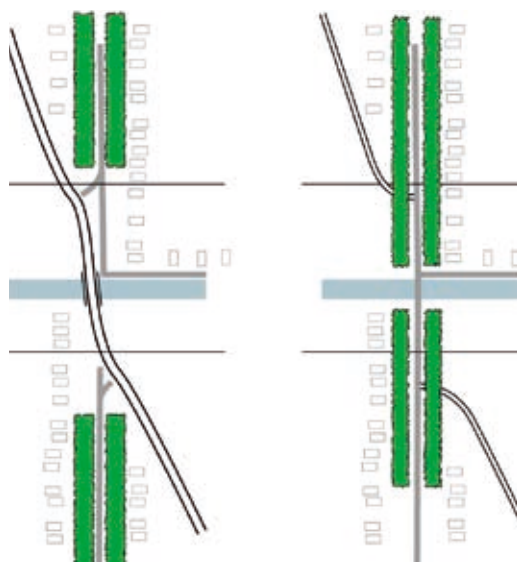
1.02 Opgave

De opgave bestaat uit twee delen: 1) De inpassing van de N355 in het landschap en de tunnel in het dorp Noordhorn 2) De herinrichting van de Rijksstraatweg en de ruimtelijke aansluiting op de Langestraat en De Gast en op het bedrijventerrein Mokkenburg.

De keuze voor een tunnel in de N355 onder het lint van Noordhorn betekent een doorsnijding van de relatief onaangetaste glaciële rug, de ‘horn’ waarop zowel Noordhorn als Zuidhorn liggen. Een punt van onderzoek is de mate van compensatie die nodig is voor deze doorsnijding. Het schetsontwerp geeft antwoord op de mate waarin en de manier waarop de doorsnijding wordt gecompenseerd.

tracé 4AIII ter plaatse van Noordhorn

verbinden Langestraat met de Gast

nieuw profiel voor de Gast (Grontmij)

1.03 Uitgangspunten en onderzoeken

Aan deze studie ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag. Dit zijn:

- Het gekozen tracé is 4AIII uit de studie Wegomleiding Noordhorn – Inpassing van de N355 in Noordhorn (september 2007, Enno Zuidema Stedebouw). Dit tracé gaat ervan uit dat de N355 met een tunnel het lint van Noordhorn passeert. Ter hoogte van de Schippersstraat sluit de tunnel middels een rotonde aan op de bestaande N355. Vanaf de rotonde komt een nieuwe Verbindingsweg voor de ontsluiting van Noordhorn en het bedrijventerrein Mokkenburg.
- Het verbinden van de Langestraat in Noordhorn en De Gast in Zuidhorn. Nu de N355 met een rotonde en tunnel het dorp passeert, wordt het meeste verkeer van de Rijksstraatweg gehaald. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de steeds gevoelde, maar verdwenen samenhang tussen de Langestraat en De Gast te herstellen.
- De herinrichting van de Rijksstraatweg sluit aan bij de inrichting van de Langestraat en De Gast. Om het lint over de horn te herstellen wordt de inrichting van De Gast en de Langestraat doorgezet op de Rijksstraatweg.

In het kader van de wegomlegging zijn een aantal onderzoeken gedaan. Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste onderzoeken en de daarbij behorende conclusies.

Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek – RAAP

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van eventueel aanwezige archeologische resten binnen het tracé van de wegomlegging van de N355. Door middel van boringen op het geplande tracé is onderzoek gedaan naar de trefkans van archeologische vondsten. Archeologische indicatoren zijn in het gehele plangebied niet aangetroffen en aanwijzingen voor de aanwezigheid van (grotere) archeologische nederzettingen ontbreken. Op basis van deze resultaten wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Natuurtoets: onderzoek naar beschermde plant- en diersoorten – Oranjewoud

Het doel van de natuurtoets is het inzichtelijk maken van strijdigheden met de huidige natuurwetgeving in Nederland. Op basis van bureauonderzoek, veldonderzoek en effectenonderzoek zijn de volgende conclusies en

adviezen gegeven:

- In het projectgebied mogen broedende vogels verwacht worden, daarom moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen (half maart – half juli) gestart worden. Indien maatregelen getroffen zijn die voorkomen dat vogels gaan nestelen op of nabij het tracé dan kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden in het broedseizoen.
- In de doorsneden Zuidhorner Zuidertocht komt onder andere de kleine modderkruiper voor. Hiervoor moeten mitigerende maatregelen genomen worden.
- Voor de overige diersoorten waarop als gevolg van de voorgenomen plannen negatieve effecten worden verwacht geldt een algemene vrijstelling vanuit de Flora- en faunawet. Wel geldt voor alle soorten de zorgplicht.
- Door een doordachte inrichting en ecologisch bembbeheer kan de floristische waarde sterk toenemen, waar soorten als Kamgras van kunnen profiteren.
- Voor alle soorten geldt dat in de omgeving voldoende leefgebied overblijft.
- Er zijn vleermuizen aangetroffen, waarvoor mitigerende maatregelen genomen moeten worden.
- De Steenuil is niet aangetroffen.
- Vervolgonderzoek naar vaste nesten langs het Van

Starkenborghkanaal die in gebruik genomen zijn door roofvogelsoorten is noodzakelijk moet gedaan worden voor de start van de werkzaamheden.

Akoestisch onderzoek – Oranjewoud

Het doel van het akoestisch onderzoek is om de akoestische effecten van de aan te leggen wegen van de N355 en de aanpassingen aan de bestaande wegen te berekenen. Het onderzoek richt zich op het bepalen van de geluidsbelasting op de woningen langs de aan te leggen en aan te passen wegen van de N355 tussen Noordhorn en Zuidhorn.

Berekeningen volgens de Wet geluidhinder wijzen uit dat voor de woning Mokkenburgweg 1 en de woning Van Starkenborghkanaal Noordzijde 1 maatregelen getroffen moeten worden in verband met de nieuwe provinciale weg. Voorgestelde maatregelen zijn: het toepassen van stil asfalt 2-laags ZOAB (is voor beide woningen voldoende), het toepassen van een geluidsscherm (63 meter lang, 4 meter hoog) voor Mokkenburgweg 1 en/of voor de woning een hogere grenswaarde vaststellen (in combinatie met onderzoek naar eventueel benodigde geluidsisolatie) op basis van de Wet geluidhinder. Wegen met een snelheidslimiet van 30 km/u vallen niet

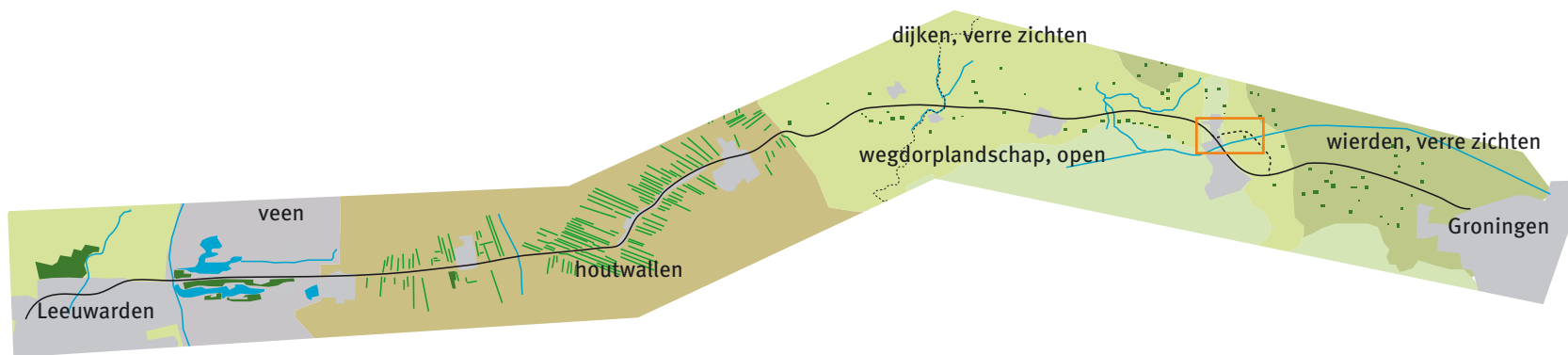
onder de Wet geluidhinder. Het bevoegd gezag zal wel moeten oordelen in het kader van een goede ruimtelijke ordening over de geluidsbelasting op woningen door de Verbindingsweg en de nieuwe Langestraat/Rijksstraatweg. Uit berekening blijkt dat door de Verbindingsweg de woningen Langestraat 2, 7, 9 en Mokkenburgweg 1 een geluidsbelasting hebben van meer dan 53 dB. Tevens hebben de woningen Langestraat 1, 3 en Rijksstraatweg 39 en 41 een geluidsbelasting van meer dan 53 dB door de nieuwe Langestraat/Rijksstraatweg. De berekende waarden zijn exclusief de aftrek genoemd in artikel 110g Wet geluidhinder. Deze 4 woningen dienen dus beoordeeld te worden.

1.04 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 toont een korte analyse van de N355, het landschap en het dorp Noordhorn. De analyse resulteert in een visie waarin zowel de inpassing van de nieuwe N355 als de heringerichte Rijksstraatweg een plek krijgen. Aangezien er een duidelijke link bestaat tussen het schetsontwerp en het beeldkwaliteitplan worden deze tegelijkertijd behandeld in hoofdstuk 3. Hier komt zowel de N355 als de Rijksstraatweg aan bod. Tot slot wordt in dit hoofdstuk nog kort ingegaan op de compensatie die nodig is voor de doorsnijding van de glaciale rug.

woningen met geluidshinder

de ligging van de N355 tussen Leeuwarden en Groningen en het doorsneden landschap

2.0

Analyse en visie

2.01 N355

Landschappelijke typering N355

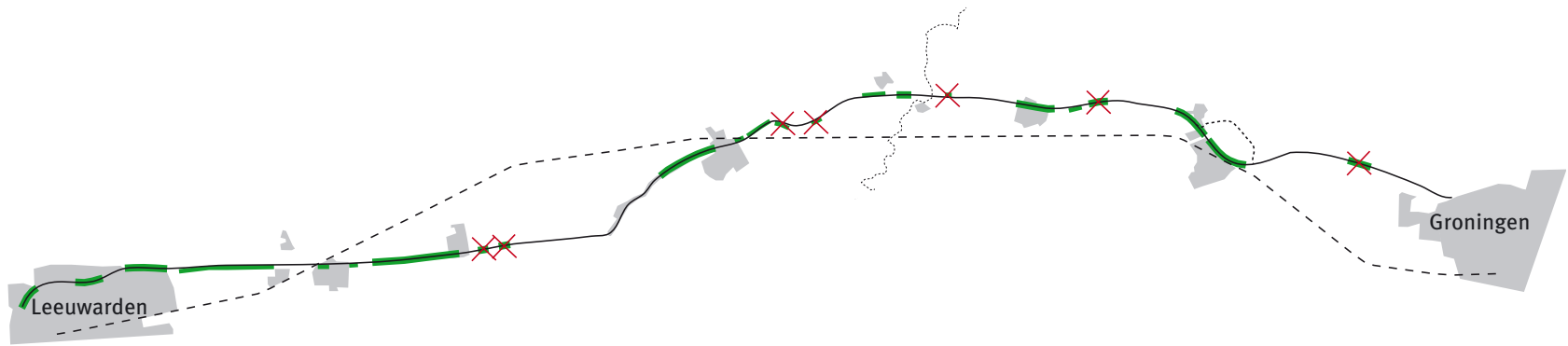
De N355 doorsnijdt tussen Leeuwarden en Groningen een aantal verschillende landschappen namelijk de Friese Wouden, het dijken- en wierdenlandschap. De Friese Wouden liggen op de hogere zandgronden. Kenmerkend is het zogenaamde coulissenlandschap, dat gevormd wordt door houtwallen die dienst doen als afscheiding. Het landschap rondom de N335 is hier duidelijk kleinschaliger. Het dijken- en wierdenlandschap wordt gekenmerkt door de verhoogde woonplaatsen in het open landschap. Bij de eerste bewoning in het wierdengebied werd gebruik gemaakt van aanwezige natuurlijke verhogingen zoals oevers van uitmondingen van maren op de kwelders van de Wadden. Door gebruik van kleizoden en daarna van bewoningsafval ontstonden verhogingen waarop telkens weer boerderijtjes werden gebouwd. De dorpen ontstonden doordat veel van deze huiswierden aan elkaar groeiden tot een dorp. Ook nu is dit proces, hoewel gestopt, nog te herkennen in de vorm van 3 of meer verhogingen in het landschap waarop soms nog een boerderij staat. De beplante wierden liggen als eilanden in het open landschap van Groningen.

wierdenlandschap

houtwallenlandschap

de wegbeplanting van de N355 tussen Leeuwarden en Groningen

Wegbeeld N355

Langs de provinciale weg tussen Groningen en Leeuwarden liggen dorpen. In het wegbeeld van de N355 valt op dat de weg nabij de dorpen met bomen is aangeplant. De weg maakt landschappelijk gezien onderdeel uit van het dorp. De trajecten tussen de dorpen kennen doorgaans minder begeleidende boombeplantingen. Vanuit het wegbeeld is hier een lichtvoetig profiel wenselijk, een weg ondergeschikt aan het open landschap. De bomen zouden hier mogen worden weggehaald.

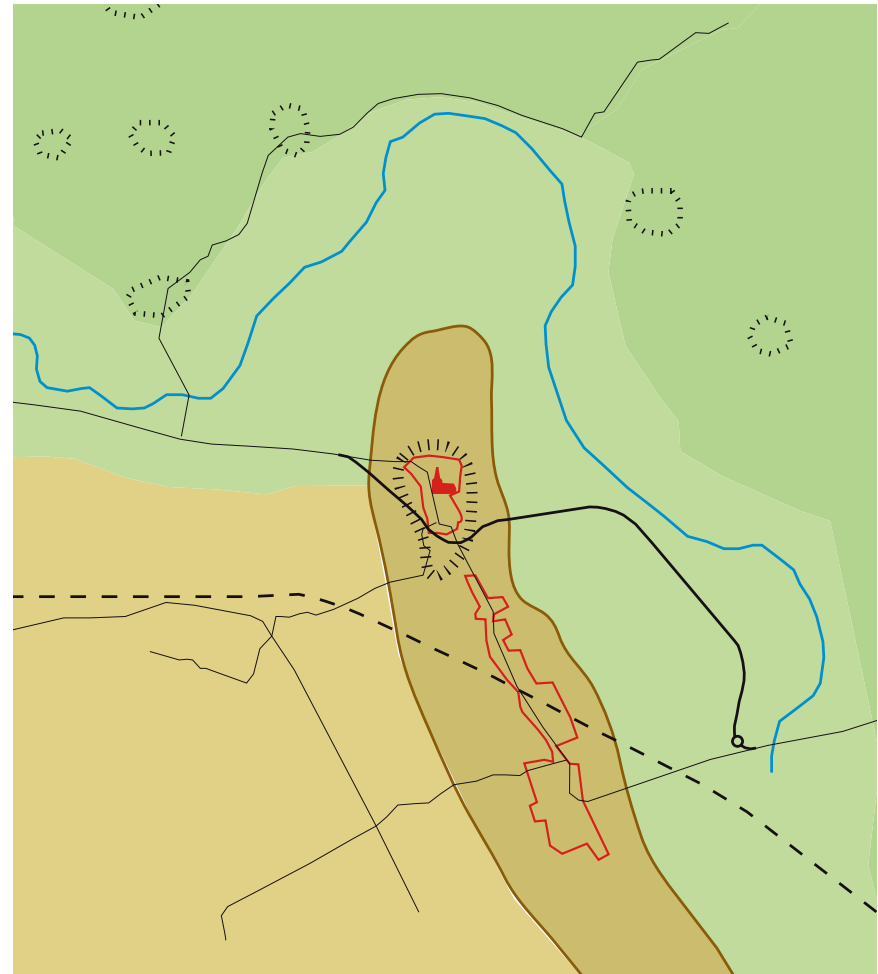
tussen de dorpen heeft de N355 minder boombeplanting

nabij de dorpen is de N355 aangeplant met bomen (Niezijl)

Middag en Humsterland in de 8e - 10e eeuw

landschappelijke ondergrond

2.02 Landschap

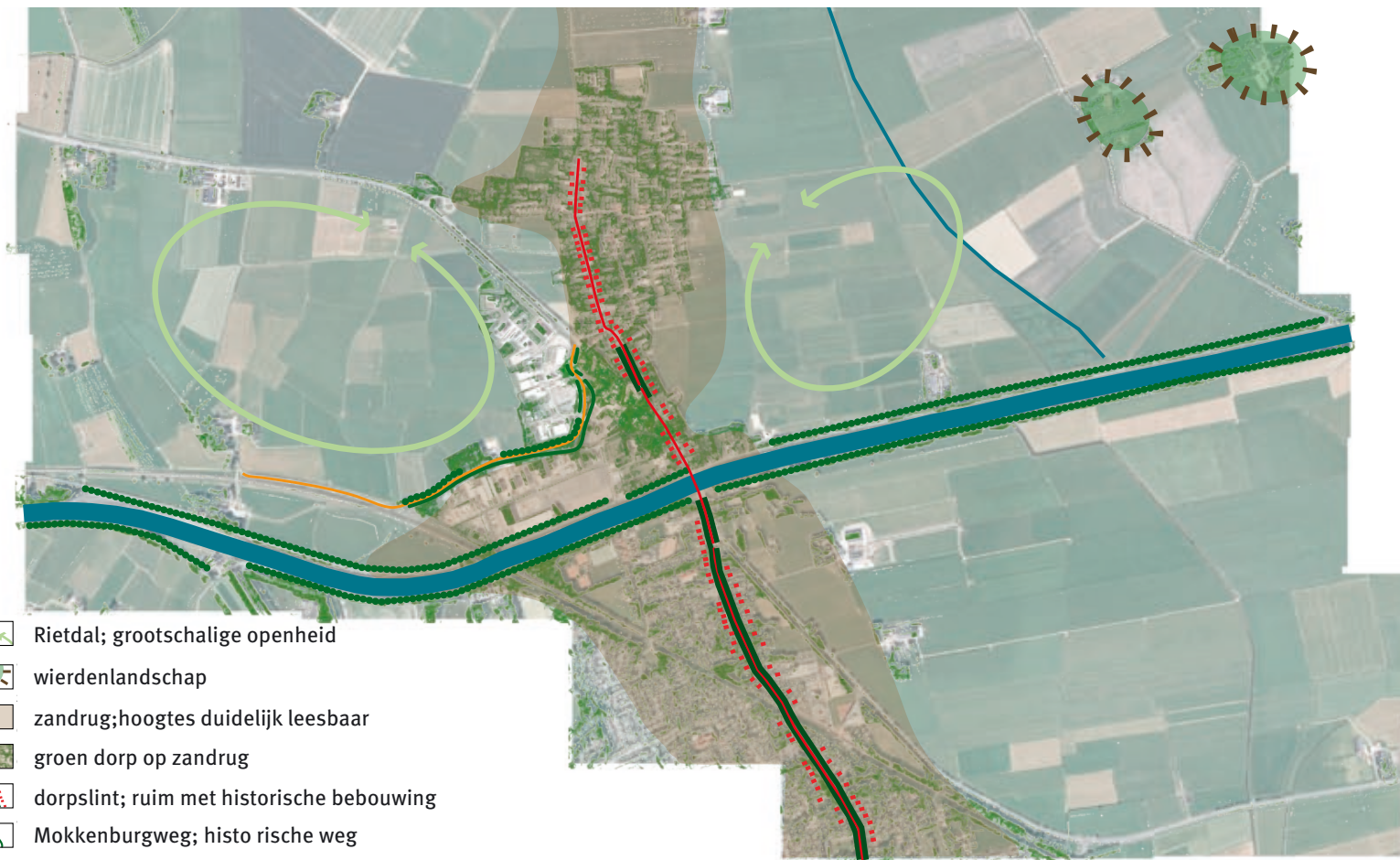
Ontstaansgeschiedenis landschap

De dorpen Noordhorn en Zuidhorn liggen op een glaciële rug. Deze rug is een hoger gedeelte van een uitloper van het Drents Plateau. De richting van deze uitloper is nnw-zo en komt overeen met de stromingsrichting van het landijs, dat aan het eind van de voorlaatste ijstijd, het Saalien, ongeveer 150000 jaar geleden over Noord-Nederland schoof en het grondoppervlak vormde.

Ook de zee heeft een belangrijke rol gespeeld bij de vorming van het landschap rond Noordhorn. In de vroege middeleeuwen werd het landschap rond Noordhorn bepaald door uitgestrekte kwelders. Elders waren deze kwelders al eeuwen lang in gebruik door wierdenbewoners. De rug van Noordhorn en Zuidhorn was tussen 1250 en 650 vóór Christus geïsoleerd geraakt en werd door moerassen omgeven. In de 7e en 8e eeuw na Christus breidde de Lauwerszee zich uit en werden tijdens een watersnoodramp grote stukken land vanuit de monding van het riviertje de Lauwers weggeslagen. Vooral in zuidoostelijke richting ontstonden brede inhammen, die het wierdenlandschap een 'Zeeuws' aanzien gaven, met eilanden en schiereilanden. De stevigheid van de keileemrug voorkwam

dat de rug van Noordhorn en Zuidhorn werd aangetast. De rug fungeerde daarbij als een natuurlijke dijk. Er ontwikkelde zich een arm van de Lauwerszee. Deze zee-arm boog om de noordzijde van de rug, Noorderburen, liep er oostelijk langs en boog aan de zuidzijde ervan weer naar het westen terug. De Oude Riet is het restant van deze zee-arm. Ten noorden van de Oude Riet ligt het Humsterland, een voormalig kweldereiland. In de 13e eeuw werd het Humsterland bedijkt.

De ontstaansgeschiedenis is nog duidelijk herkenbaar door de openheid van het Oude Rietdal en de relatief onaangestaste rug van Noordhorn.

- Rietdal; grootschalige openheid
- wierdenlandschap
- zandrug; hoogtes duidelijk leesbaar
- groen dorp op zandrug
- dorpslint; ruim met historische bebouwing
- Mokkenburgweg; historische weg
- Van Starckenborghkanaal; structurerende lijn

landschappelijke kernkwaliteiten

Landschappelijke waarden

Het landschap rond het dorp wordt gekenmerkt door rust, ruimte en weidsheid. In het noorden en oosten grenst Noordhorn aan een open, agrarisch gebied met akkerbouw en veeteelt. Eeuwen geleden was dit gebied een zeearm. Aanslibbing, actieve landwinning en bedijking door de mens maakte dat dit land langzaam op de zee werd gewonnen. Het rudiment van deze zeearm is in het landschap nog te herkennen als een kronkelend stroompje met de naam Oude Riet. De oude oeverwallen van de vroegere Riet zijn te herkennen als een verhoging die zich door het landschap slingert. Het Rietdal vormt de overgang naar het eveneens open landschap van Middag-Humsterland. Ten noorden en oosten van het dorp zijn rust en ruimte nog volop te beleven. Noordhorn en Zuidhorn zijn gelegen op een eeuwenoude zandrug. De dorpskern is gelegen op de punt 'horn' van deze zandrug – ook wel 'gast' genoemd. In het dorpslint van Zuidhorn en Noordhorn staan historische en monumentale panden. De woningen hebben grote tuinen met veel groen. Samen met de eikenlaan in het dorpslint en een aantal houtwallen aan de westkant van het dorp vormt de beplanting een groene waas over het gehele dorp. Hiermee is de zandrug – samen met de hogere ligging -

vanuit de omgeving goed te herkennen.

De Mokkenburgweg is van oudsher de verbindingsweg naar een aantal boerderijen buiten Noordhorn. Deze weg ligt laag met een elzensingel erlangs. Momenteel is het een goed gebruikt fiets- en voetpad naar het buitengebied. Tussen de twee dorpen loopt het, in de dertiger jaren van de vorige eeuw gegraven, Van Starckenborghkanaal. Door de laanbeplanting aan weerszijden ligt het kanaal als een structurerende lijn in het landschap.

De westelijke begrenzing van het dorp Noordhorn wordt gevormd door de N355. Dit is de regionale weg die het westen van de provincie met de stad Groningen verbindt en tevens de verbinding vormt tussen Noordhorn en Zuidhorn. De N355 kruist het Van Starckenborghkanaal met een beweegbare tafelbrug. Aan de westkant van de N355 ligt het bedrijventerrein Mokkenburg van de Gemeente Zuidhorn dat een regionale functie heeft.

Noordhorn heeft verschillende randen

2.03 Het dorp

Randen Noordhorn verschillend

Een groot deel van het studiegebied heeft een open tot zeer open landschappelijke structuur. In het oostelijke deel van het studiegebied wordt het landschap bepaald door de Oude Riet. De grote maat van de verkaveling is hier een gevolg van schaalvergroting in de landbouw. Dit verkavelingspatroon en de openheid strekt zich uit tot óp de glaciale rug. Het Oude Rietdal is het meest open tussen de andere gebieden: het minst bebouwd, het minst beplant. Opvallend aan de oostelijke rand van Noordhorn is de vrij directe overgang van de beplante kavels op de glaciale rug naar open grasland, ook op de flank van de rug, uitlopend in het open Oude Rietdal. Vanuit de woningen levert dit prachtige zichten op.

Het westelijke deel ten noorden van de Rijksstraatweg is landschappelijk gezien kleinschaliger van aard. Wegbeplanting, houtwallen en elzensingels verdichten hier het landschap. De nieuwe aansluiting van de N355 op Noordhorn ligt in dit kleinschaliger landschap tussen het bedrijventerrein Mokkenburg en het dorp.

oostzijde Noordhorn

westzijde Noordhorn

huidige ontwikkelingen

Ontwikkelingen

1850

- Noordhorn en Zuidhorn zijn wat betreft omvang vergelijkbare dorpen.
- Het spoor van Groningen naar Leeuwarden is sinds enkele jaren aangelegd.
- De verbinding tussen de twee dorpen ligt op de hoger gelegen 'horn', een zandrug met aan weerszijden op afstand boerderijen.
- Twee sloten (Schipsloot) ontsluiten de dorpen voor scheepvaart op het Hoendiep.

1930

- Het Van Starckenborghkanaal is aangelegd; het vormt een barrière tussen de twee dorpen.
- De verbinding met Groningen is over de weg met Zuidhorn gemakkelijker.
- Zuidhorn heeft een station, waardoor Zuidhorn sneller groeit.

1997

- Zuidhorn is aan de zuidwest zijde fors gegroeid.
- Rond de jaren '50 is de Rijksstraatweg aangelegd.
- De nieuwe Rijksstraatweg is een impuls; komt bedrijventerrein Mokkenburg.
- Naast het spoor en het kanaal is de Rijksstraatweg een forse barrière.

Huidige ontwikkelingen

- Nieuw tracé N355.
- De ontwikkeling van de woonwijk Oostergast.

visiekaart

2.04 Visie

Voor de inpassing van de N355 en de Verbindingsweg geldt dat deze, waar mogelijk, met gebiedseigen middelen wordt ingepast. De tunnel is hierop een uitzondering.

Vanuit de context gezien kent de N355 een aantal verschillende delen met elk een eigen ruimtelijke opgave. De delen krijgen elk een eigen wegprofiel die zich voegt naar het omliggende landschap. Het lengteprofiel verschiet van kleur waardoor een beeldenreeks ontstaat waaraan de weggebruiker het landschap kan aflezen:

- De westelijke binnenkomst van het dorp Noordhorn met de bestaande laan met essen past prima in het wegbeeld van de N355; nabij dorpen boombeplanting!
- De knoop is landschappelijk onderdeel van de lommerrijke glaciale rug en is een intermediair tussen bedrijventerrein Mokkenburg en het dorp en het buitengebied. De vormgeving van de tunnel is hier onlosmakelijk mee verbonden!
- Aan de oostzijde is een rustig, compact wegprofiel op zijn plaats ondergeschikt aan het open landschap van het Oude Rietdal.
- Op het gronddepot wordt de weg naar grote hoogte gebracht. Het gronddepot is onderdeel van een aantal depots rondom het Van Starckenborghkanaal (ontwerp

Zwarte Hond). Het wegprofiel is ook hier ondergeschikt aan het open landschap en de vormgeving van het gronddepot.

Voor de Rijksstraatweg geldt:

- De Rijksstraatweg is de verbinding tussen de twee dorpskernen. Er wordt gestreefd naar een maximale samenhang tussen De Gast en de Langestraat.
- De brug is onderdeel van die route.
- De Rijksstraatweg is een dorpsweg; rustig, ruim en lommerrijk.

Voor het landschap geldt:

- Wanneer de mogelijkheid zich voordoet, kan de inrichting van de oostelijke zijde van de glaciale rug weer meer onderdeel worden van de rug in plaats van het Oude Rietdal.

3.0

Schetsontwerp en beeldkwaliteitplan

3.01 N355

In deze paragraaf wordt het schetsontwerp en de beeldkwaliteit van de N355 beschreven. Hierbij worden de verschillende onderdelen van de N355 – Binnenkomst dorp, Knoop, Oude Rietdal en Gronddepot Van Starckenborghkanaal – één voor één behandeld.

Binnenkomst dorp

Onderdeel van het dorp

De N355 is ten westen van het dorp Noordhorn aangeplant met essen. Dit sluit aan bij het wegbeeld van de N355, namelijk een met bomen aangeplante weg nabij de dorpen. Landschappelijk gezien maakt de weg onderdeel uit van het dorp. Het bestaande profiel hoeft niet aangepast te worden.

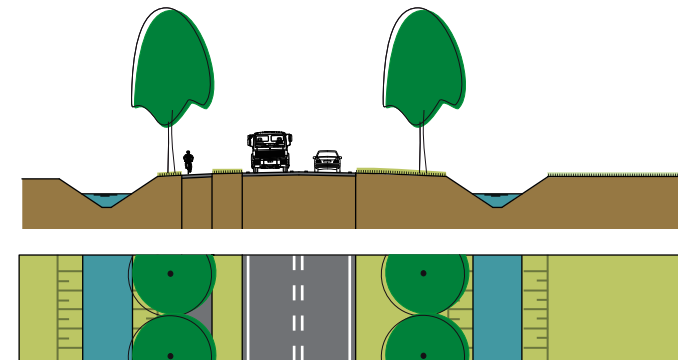

foto bestaande situatie en profiel N355 bij binnenkomst dorp

de knoop als nieuwe entree van Noordhorn

Knoop

Inpassing infrastructuur

N355 middels tunnel onder lint

De inpassing van de N355 gaat uit van een tunnel onder het lint van de Langestraat door. De bochtstraal van de tunnel, de aansluitingsmogelijkheden op de bestaande N355 aan de noordzijde van de Mokkenburgweg en het beperken van het aantal te slopen woonhuizen bepalen de ligging van het tracé.

Aanhechting N355 op dorp

De afslag van de N355 naar het dorp is vormgegeven middels een rotonde aan de noordzijde van Mokkenburg. De lengte van de hellingbaan en de lengte van een opstelstrook op maaiveld voor de rotonde bepalen de afstand waarop de rotonde ligt van de tunnel. De Verbindingsweg van de rotonde naar Noordhorn en Zuidhorn loopt over een forse lengte langs het bedrijventerrein Mokkenburg en sluit aan op de Rijksstraatweg ten zuiden van de tunnel. Deze weg blijft op dezelfde hoogte als de rotonde en ligt daarmee op de glaciële rug. De Industrieweg sluit middels een ondergeschikte T-splitsing aan op de Verbindingsweg.

Langzaam verkeersroutes

De aansluiting van het fietspad langs de Rijksstraatweg op het dorp vindt op twee manieren plaats. Net als in de huidige situatie zal een fietsoversteek worden aangebracht tussen de Mokkenburgweg en de Schipperstraat. Deze ligt ten noordwesten van de nieuwe rotonde en moet in het inrichtingsplan vrij direct en zonder bajonetten worden vormgegeven.

Een nieuw fietspad aan de buitenzijde van de Verbindingsweg maakt een mooie en veilige aansluiting mogelijk tussen de N355 en het dorp. Het fietspad wordt net als bij de N355 op 3 meter afstand van de weg gelegd waardoor een continu profiel ontstaat. De aansluiting van het nieuwe fietspad op de Mokkenburgweg wordt ondergeschikt aangesloten op deze oude route naar het buitengebied.

De woning Langstraat 8 heeft in de huidige situatie een achterpad dat aansluit op de N355. In de nieuwe situatie wordt de bereikbaarheid naar buiten gegarandeerd middels een informeel puinpad aan de zuidzijde van de bestaande houtwal welke aantakt op de Langestraat.

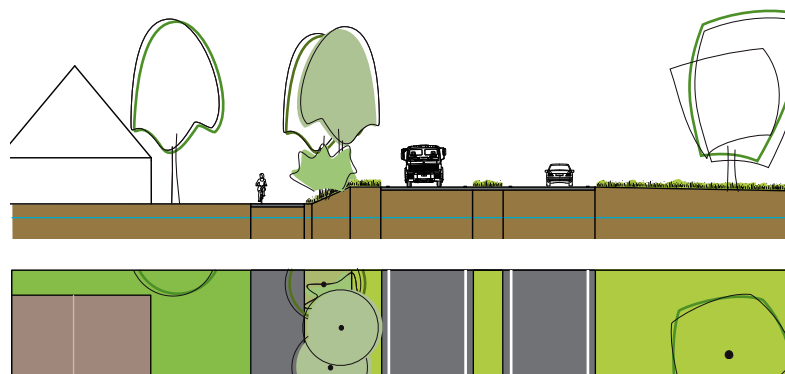

foto bestaande situatie en profiel Mokkenburgweg

de Verbindingsweg in het bloemenveld

Landschap

Landschappelijke inpassing

Met uitzondering van de civieltechnische tunnelbak van de N355 gaat het plan voor de knoop uit van een landschappelijke inpassing van de infrastructuur. Voorkomen moet worden dat geluidsschermen het beeld van de entree naar Noordhorn gaan bepalen. Ten aanzien van de geluidsbelasting op de woning aan de Mokkenburgweg 1 zal naar andere middelen moeten worden gezocht.

Bloemenveld als onderlegger

De knoop in Noordhorn heeft de ruimte nodig en mag als schakel tussen dorp en buitengebied een groen, inheems en eenduidig karakter krijgen. De nieuwe infrastructuur krijgt een bloemenveld als landschappelijke onderlegger. De entree naar het dorp wordt zo zachter en zal vooral als kijkgroen dienen. Met de aanleg van een lage kruidachtige beplanting ontstaat een open en natuurlijk beeld. Een verschalend beheer (2x per jaar maaien en afvoeren) van het veld heeft een positieve invloed op de diversiteit aan bloemen. Dit heeft weer een gunstig effect op bloemzoekende insecten als vlinders, zweefvliegen en

bijen. Zo kan de entree van Noordhorn en Zuidhorn een bijdrage leveren aan de natuurontwikkeling in het gebied.

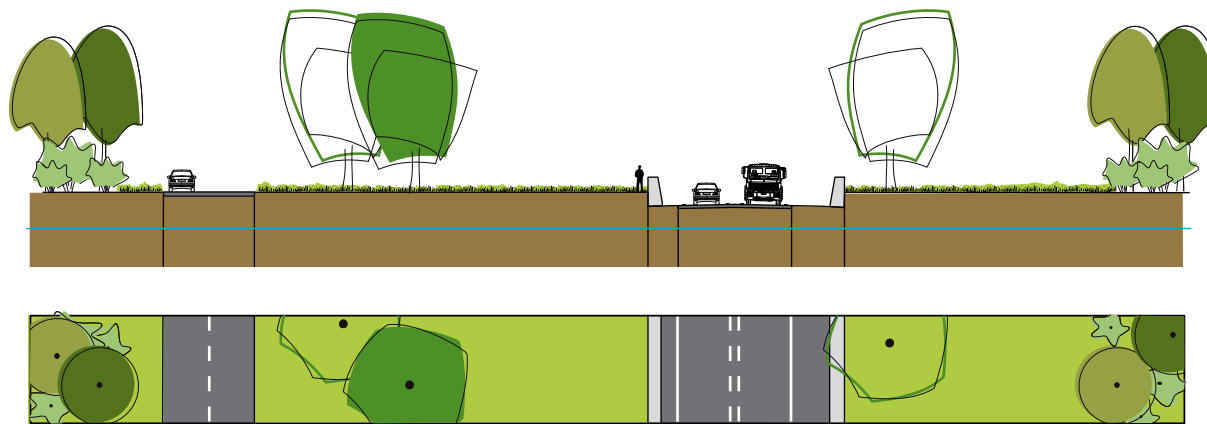
Houtwallen en elzensingels als decor

De randen van de knoop worden enerzijds gevormd door een bestaande elzensingel langs de Mokkenburgweg, anderzijds door bestaande houtwallen aan de noordzijde van het gebied. Om dit karakteristieke beeld te

complementeren worden tussen het bedrijventerrein Mokkenburg en de Verbindingsweg nieuwe houtwallen aangeplant. De 8 meter brede houtsingels vormen een dichte en natuurlijke erfgrans naar de achterliggende percelen en hebben tevens een begeleidende functie voor de weggebruiker. De elzensingel langs de Mokkenburgweg zal in verband met de inpassing van de Verbindingsweg over een deel nieuw worden aangeplant.

referentiebeeld

profiel Verbindingsweg en N355

gestrooide walnoten

de molen van Noordhorn

Bomen breken de ruimte en geven sfeer

Om de nieuwe entree van Noordhorn identiteit en sfeer te geven worden enkele bomen gestrooid. Bomen breken de ruimte en geven diepte aan het bloemenveld. Voor het beeld wordt gedacht aan een veld met walnoten.

Verankering in de omgeving

Rijdend vanaf de N355 naar Noordhorn en Zuidhorn is vanaf de Verbindingsweg gezien de Rijksstraatweg zichtbaar. Het zicht vanaf de kruising Verbindingsweg – Rijksstraatweg naar het open landschap van de Oude Riet verbindt in één keer buiten met binnen. Dit brengt lucht in het dorp waardoor de weggebruiker zich kan oriënteren. Vanaf de nieuwe kruising Industrierweg - Verbindingsweg komt er weer zicht op de karakteristieke molen van Noordhorn.

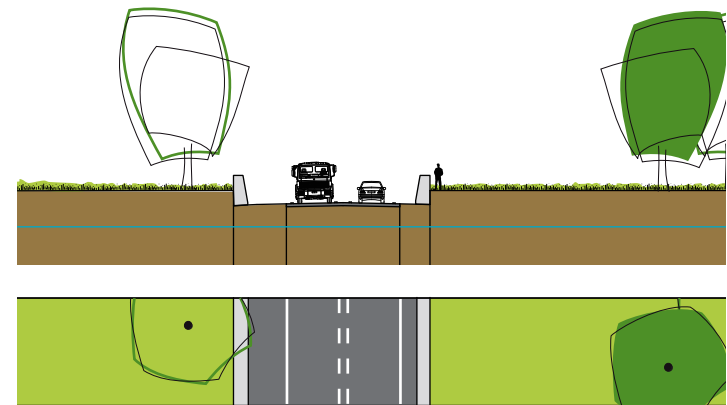
Tunnel

Asymmetrische situatie

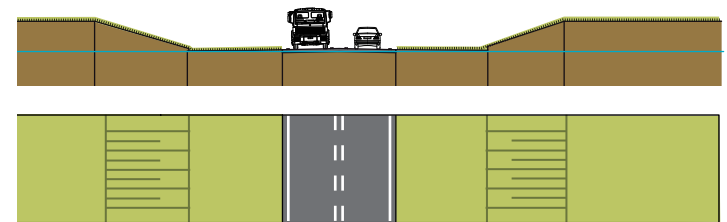
Vanuit de omgeving kent de tunnel twee verschillende kanten. De westzijde ligt te midden van het dorp. Een compacte insnijding middels keerwanden verkleint hier enerzijds de invloed (visueel en geluid) van de N355 op de omgeving, anderzijds wordt de aantasting van de glaciale rug als waardevolle geologische eenheid geminimaliseerd. Aan de oostzijde wordt het drama tussen de compacte tunnel en het open landschap versterkt middels een flauw talud tussen de weg en het omliggende maaiveld. Vanuit de tunnel ontstaat zicht op het open landschap van de Oude Riet.

Wanden tunnel en grondkering aaneensmeden

De keerwanden in het westelijke deel en de tunnel moeten als één samenhangend kunstwerk worden vormgegeven. De wanden van de tunnel staan recht. De keerwanden ten westen van de tunnel krijgen een helling van 10 graden uit het lood, waardoor de tunnel minder benauwd wordt. Enkele meters voor de tunnel kan overgangsstuk worden gecreëerd om een vloeiende overgang te maken tussen de schuinstaande keerwanden en de rechtstaande tunnelwanden. De wanden zijn in materialisering gelijk.

profiel N355 aan westzijde Noordhorn

profiel N355 aan oostzijde Noordhorn

aan de westzijde van Noordhorn een compacte insnijding met keerwanden

aan de oostzijde van Noordhorn open zicht door een flauw talud naar het maaiveld

de tunnelmond en wanden als een geheel vormgegeven

Tunnelmonden beeldbepalend

Meer nog dan de wanden zijn de tunnelmonden vanaf de N355 gezien de meest in het oogspringende onderdelen van de tunnel. De insnijding van de tunnel in de glaciale rug is in de tunnel te zien op de wanden en de tunnelmonden. Zo maakt een grafische tekening van de rug met het dorpsilhouet van Noordhorn bijvoorbeeld in één oogopslag het dorp en zijn ontstaansgeschiedenis duidelijk. De asymmetrische ligging van de tunnelmonden kan aanleiding zijn voor verschillende afbeeldingen. De tunnelmonden zijn als kunstwerk wel familie van elkaar.

Vormgeving randelement

Om te zorgen dat de tunnel als een geheel wordt ontworpen moet gezocht worden naar een geïntegreerde oplossing voor de balustrade/randelement rondom de steile wanden en de tunnelmonden. Hekken zijn daardoor niet nodig. Dit randelement bemiddelt tussen de lager gelegen N355 en de wereld daarboven.

Onzichtbaar tunneldak

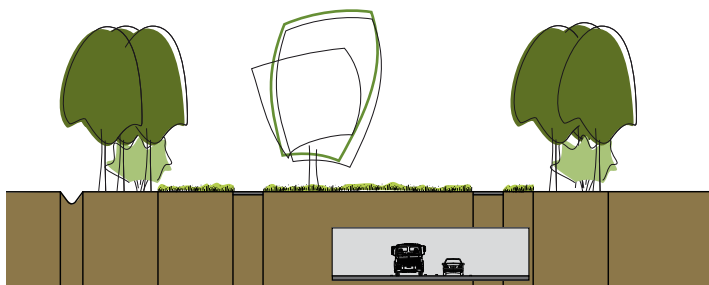
De positie van de tunnel maakt het mogelijk een venster naar buiten te creëren.

In het verlengde van de knoop wordt het tunneldak als bloemenweide ingericht. Een informeel puinpad maakt een wandelingetje mogelijk naar een bankje met prachtig uitzicht op het Oude Rietdal.

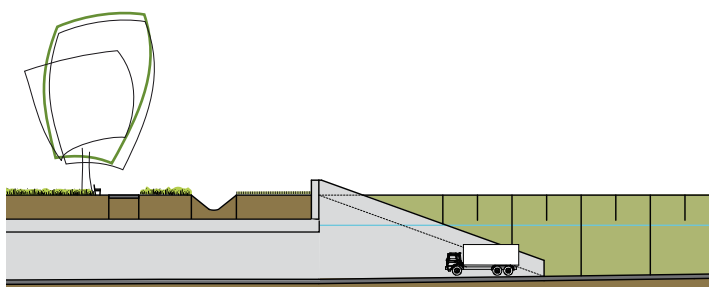
Het tunneldak ligt op een diepte dat kabels en leidingen, gras en de bestrating over de tunnel kunnen worden doorgetrokken zonder zichtbare ophogingen in het profiel van de Rijksstraatweg. Een lichte glooiing van het bloemenveld maakt het planten van een boom nabij het bankje mogelijk. Op de overige delen kunnen geen bomen worden aangeplant in verband met de beperkte gronddekking. Voor de continuïteit van het lint worden de bestaande sloten langs de Langestraat/Rijksstraatweg bovenop de tunnel als greppel doorgetrokken.

een nieuwe openbare plek op het tunneldak met zicht op het Rietdal

dwarsdoorsnede tunnel N355

lengtedoorsnede tunnel N355

referentiebeeld bloemenveld op tunneldak

Mokkenburg

Het gezicht van Mokkenburg

Nu de Verbindingsweg vanaf de rotonde de nieuwe entree van Noordhorn is, worden de bedrijfsgebouwen op de hoek tussen de Industrieweg en de Verbindingsweg mede bepalend voor het beeld van Noordhorn. Daarom is het belangrijk dat deze gebouwen een representatieve zijde hebben richting de Verbindingsweg en de Industrieweg. Dit kan bereikt worden door de bijzondere functies als entree, kantine of kantoor aan de straatzijde te plaatsen. Daarnaast is de inrichting van de kavel bepalend voor de uitstraling. Parkeren wordt op de eigen kavel opgelost, het liefst uit het zicht. Daarnaast is het wenselijk dat buitenopslag niet zichtbaar is vanaf de straat.

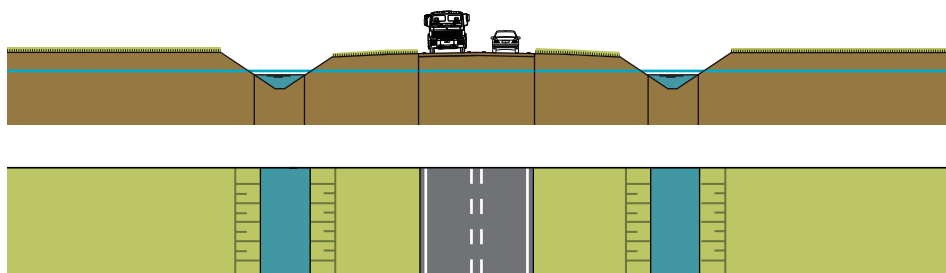
referentiebeelden bedrijfsgebouwen Mokkenburg

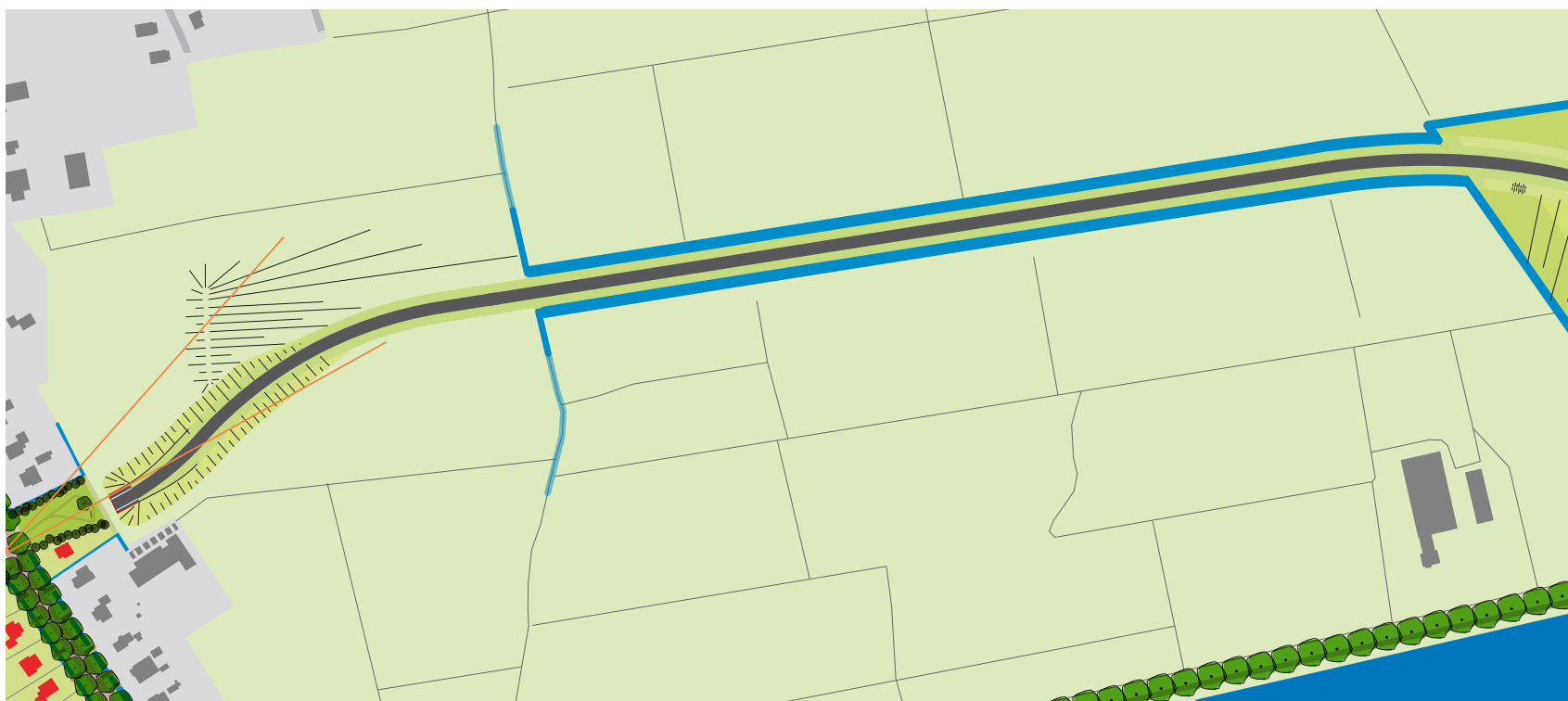
Oude Rietdal

Ligging op maaiveld

Het profiel gaat uit van een lichtvoetige weg. De weg is zoveel mogelijk opgenomen in het landschap. Vanuit de weggebruiker is het landschap daarbij zeer nabij. De weg levert zo min mogelijk verstoring naar de omgeving. De weg wordt daarom over een zo groot mogelijk deel op maaiveldniveau aangelegd. Brede zijbermen met kleine zijsloten zorgen ervoor dat vangrails aan weerszijde van de weg overbodig zijn. De zijsloten buigen af naar de bestaande sloten, zodra de weg de glaciale rug nadert. Verder wordt het omliggende landschap zoveel mogelijk 'onaangetast' gelaten.

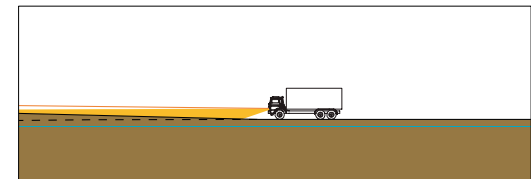
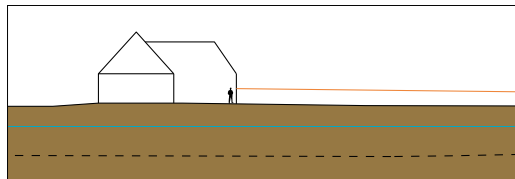
referentiefoto (N355 ter hoogte van Visvliet) en profiel van N355 door het Oude Rietdal

de N355 als lichtvoetige weg door het Oude Rietdal

Lichtinschijn

Waar de weg in het Oude Rietdal op maaiveldniveau ligt kan in de as van de weg voor een aantal woningen langs de Langestraat lichthinder ontstaan. Door de bestaande hogere rug in het landschap met 40 cm te verhogen kan de lichthinder voor deze bewoners worden weggenomen. Aangezien het om een relatief kleine ophoging gaat, kan dit op een natuurlijke wijze in het bestaande reliëf worden aangebracht. De verhoging wordt daarmee een natuurlijke buffer die de bestaande rug nog eens versterkt.

een geringe verhoging in het maaiveld voorkomt lichthinder en versterkt de glaciale rug

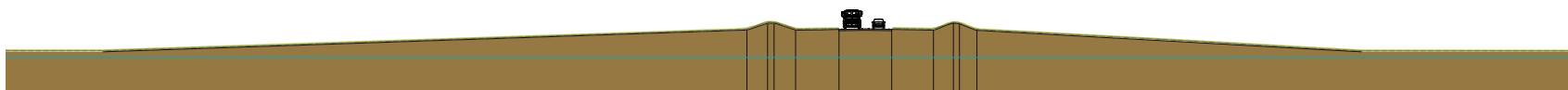
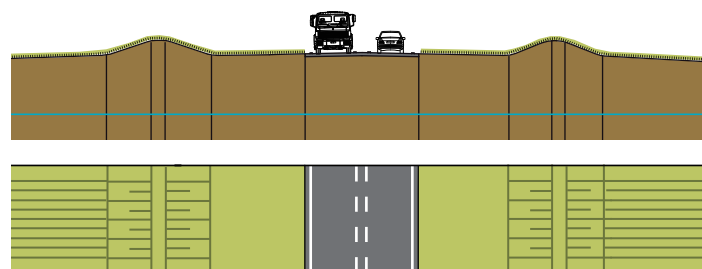
Gronddepot Van Starckenborghkanaal

Flauw talud

Aangezien de weg hier naar grote hoogte moet worden gebracht is een fors grondlichaam noodzakelijk. Het gronddepot is onderdeel van een aantal depots rondom het Van Starckenborghkanaal. Het gronddepot krijgt een zeer flauw talud waardoor het meer onderdeel uit gaat maken van het landschap en minder van de weg. Het grondvlak van het depot volgt min of meer bestaande verkavelingslijnen.

Compact profiel

Net als in het Oude Rietdal wordt het open landschap hier gerespecteerd. Brede zijbermen met kleine dijklichamen aan weerszijde creëren een zichtbare buffer van de weg naar de omgeving. Dit is vooral bedoeld om schijnende koplampen in het omringende landschap te voorkomen. Hiermee wordt de duisternis in het Oude Rietdal gewaarborgd. De weggebruiker kan over de dijkjes heen kijken op het Oude Rietdal.

referentiefoto (Eibersburen), inzoom en totale profiel N355 op gronddepot Van Starckenborghkanaal

kleine dijklichamen langs de N355 voorkomen lichtinschijn, terwijl het landschap zichtbaar blijft

Vaste brug

Vanaf het gronddepot gaat de N355 middels een hoge vaste brug over het Van Starckenborghkanaal. Wat betreft vormgeving en uitstraling is de brug familie van de brug bij Eibersburen: eenvoudig en stoer. Met de uitzondering dat de brug hier geen beweegbaar deel heeft.

de vaste hoge brug is familie van de brug bij Eibersburen

de Rijksstraatweg als verbinding tussen de Langestraat en De Gast

3.02 Rijksstraatweg

In deze paragraaf komt de Rijksstraatweg aan bod. Er is gekozen om al het verkeer te mengen op de rijbaan. Aangezien dit binnen de klankbordgroep voor veel discussie zorgde, wordt hier kort bij stilgestaan. Daarna wordt ingegaan op het gewenste beeld van de Rijksstraatweg, de brug en de nieuwe woningen.

Rijksstraatweg

Samenhang op de 'horn'

Nu de N355 met een rotonde en tunnel het dorp passeert, wordt het meeste verkeer van de Rijksstraatweg gehaald. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om de steeds gevoelde, maar verdwenen samenhang tussen de Langestraat in Noordhorn en De Gast in Zuidhorn te herstellen.

De Rijksstraatweg als mensruimte

De Rijksstraatweg is nu onderdeel van de provinciale weg N355 en heeft ook een inrichting die daarbij aansluit. Door het verleggen van de N355 wordt de functie en het gebruik heel anders dan nu. De ventweg gaat eruit, zijstraten sluiten rechtstreeks aan op de weg, het beeld en karakter van de weg wordt veel intiemer en kleinschaliger en sluit aan bij de Langestraat en De Gast. De weg blijft de verbinding tussen Noordhorn en Zuidhorn, maar het is een verbinding van een veel lagere orde. De weg ligt binnen de bebouwde kom en er geldt een maximale snelheid van 30 km/u. De Rijksstraatweg wordt een verblijfsgebied en dat vraagt om een kleinschalige, meer besloten inrichting.

de Rijksstraatweg wordt een woonstraat, een verblijfsruimte

Mengen geeft overzicht

Bij de herinrichting van de Rijksstraatweg wordt rijdend verkeer, dus auto's, fietsers en landbouwverkeer, gemengd op de rijbaan. Het voetpad ligt daar iets verhoogd direct naast. Door alle verkeersdeelnemers in één ruimte te combineren ontstaat overzicht. Het delen van de ruimte leidt tot samenspel en daarmee tot lagere snelheden en meer verantwoordelijkheidsgevoel.

De bestuurder ziet liever de fietser voor zich op de rijbaan, dan dat die ineens ergens achter vandaan kan komen. Bovendien kan iets wat onveilig voelt juist heel veilig zijn. Wanneer een situatie onveilig voelt, zijn mensen meer alert en gebeuren er minder ongelukken. Ruimtelijk gezien heeft het ook de voorkeur om het verkeer te mengen, omdat daarmee het profiel beter aansluit bij De Gast en de Langestraat. Daarnaast worden conflicten bij het oversteken van de rijbaan, kruisingen en het grote aantal inritten voorkomen.

In de toekomst scheiden mogelijk

Mocht het in de toekomst toch wenselijk zijn om een apart fiets-voetpad in te passen dan is die ruimte aanwezig. Door de bomen vrij dicht op de weg te plaatsen is er voldoende

ruimte voor een breed fiets-voetpad tussen de bomen en de sloten. In dat geval verdwijnen de fietssuggestiestroken en wordt het voetpad verwijderd en ingeplant met gras.

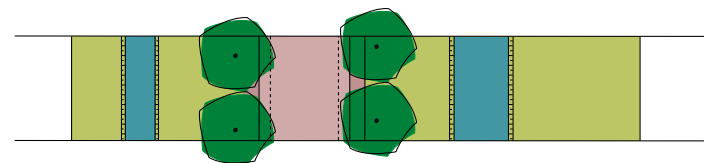
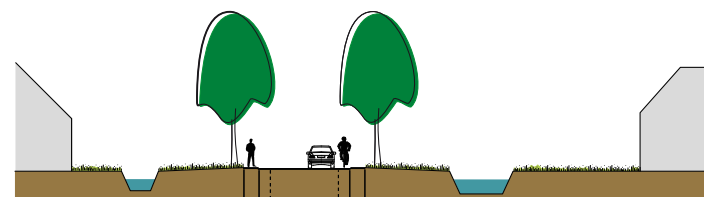
Landbouwverkeer

In de toekomst is het mogelijk dat de N355 tussen Groningen en de nieuwe rotonde bij Noordhorn een gebiedsontsluitingsweg A wordt. Dit betekent dat de weg wordt afgesloten voor landbouwverkeer. Het landbouwverkeer wordt op dat moment bij de rotonde ten zuidoosten van Zuidhorn via de Oostergast, de Rijksstraatweg en de Verbindingsweg naar de nieuwe rotonde bij Noordhorn naar de N355 geleid. De huidige ontwikkelingen binnen de landbouw werpen een nieuw licht op het mengen van landbouw- en fietsverkeer. De ontwikkelingen zijn schaalvergroting, grotere voertuigen, verhogen maximale snelheid (wellicht tot 60 km/u) en het verhogen van de rijbewijsleeftijd (16 jaar naar 18 jaar). Landelijk gaan er steeds meer stemmen op om het landbouwverkeer te mengen met snelverkeer in plaats van met fietsers. De uitkomst van deze ontwikkelingen is niet duidelijk. Dit kan betekenen dat het landbouwverkeer ook in de verre toekomst via de N355 blijft gaan.

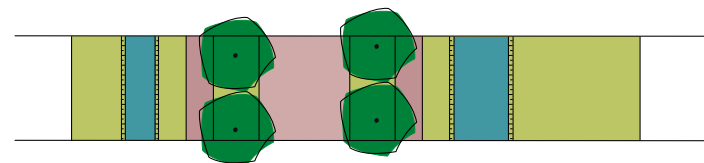
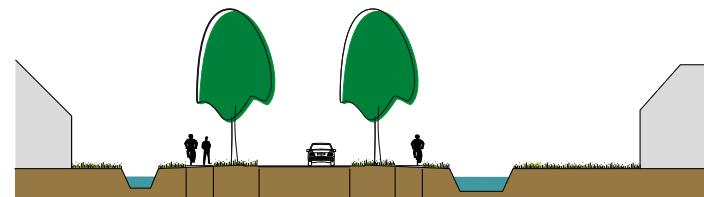
Lint herstellen

Het schetsontwerp gaat uit van het herstellen van het lint door een logische verbinding te leggen tussen de Langestraat en De Gast. De as van de Langestraat wordt in een vloeiende lijn doorgetrokken naar de brug. Vanaf de brug sluit de weg in een min of meer rechte lijn aan op De Gast, net voor de voormalige muziekschool. De verbinding met de Oostergast staat haaks op het lint. De Van Starckenborghkanaal Noordzijde (aan de oostzijde) en Zuidzijde (aan de westzijde) krijgen een directe aansluiting op de Rijksstraatweg.

Het karakter en het beeld van de Rijksstraatweg sluit aan op dat van de Langestraat en De Gast. Zoals gezegd worden de verschillende verkeersstromen – auto's, landbouwverkeer, fietsers en voetgangers - zoveel mogelijk gemengd. Wat betreft de inrichting van de weg lijkt de inrichting op die van de Langestraat en De Gast. Dit betekent dat de fietsers op de rijbaan fietsen en dat het voetpad iets verhoogd en direct naast de rijbaan ligt. De rijbaan is 6 meter breed en voorzien van fietssuggestiestroken. De eikenbomen, de sloten, de materialisering en de verlichting worden doorgezet. Door aan de Noordhorn-zijde nieuwe woningen toe te voegen

profiel van de Rijksstraatweg (alle verkeer mengen)

profiel van de Rijksstraatweg (scheiden blijft mogelijk)

referentiebeeld: de heringerichte Gast

wordt het lint afgemaakt.

Aan de Zuidhorner zijde van de brug staan de eikenbomen in een extra brede berm tussen de tuin met sloot en het verhoogde voetpad. Vanwege een gasleiding die hier ligt is het niet mogelijk om de tuinen te vergroten en de sloten met de verlegde weg mee te laten lopen.

Beeldkwaliteit Rijksstraatweg

Om bovenstaande beeldkwaliteit te waarborgen zijn eisen opgesteld ten aanzien van de inrichting van de Rijksstraatweg. Hierbij is de reeds begonnen herinrichting van De Gast als uitgangspunt genomen.

- De weg is 6 meter breed en wordt bestraat met een gebakken klinker, aansluitend bij het materiaal van de heringerichte Gast.
- In de rijbaan worden fietssuggestiestroken opgenomen (van minimaal 0,75 meter breed). Deze worden subtiel aangeven door middel van een andere kleur klinker of een ander bestratingspatroon.
- De voetpaden zijn 1 meter breed en liggen iets verhoogd direct naast de weg. De voetpaden worden met dezelfde klinker bestraat als de rijbaan.
- De laan wordt ingeplant met eikenbomen die vrij dicht

op het voetpad staan (ca 1 meter vanaf voetpad). Op deze manier kan een losliggend fiets-voetpad buiten de eikenbomen ingepast worden, mocht dit in de toekomst wenselijk zijn.

- De sloten zoals die nu langs de Langestraat en De Gast liggen worden zoveel mogelijk doorgetrokken richting de brug. Op het tunneldak is de sloot een greppel.
- Het verbreden dan wel versmallen van de weg gebeurt vanuit de wegas, zodat deze zijn vloeiende verloop blijft behouden.
- De Rijksstraatweg heeft een continue rijloper. De straten die aansluiten op de Rijksstraatweg zijn hieraan ondergeschikt.

referentiebeelden (boven: bomen en sloten doorzetten, onder: fiets-suggestiestroken subtiel aangeven)

referentiebeelden: eenvoudige en terughoudende inrichtingselementen

Eenvoudige en terughoudende inrichtingselementen

De bushalte bij de Schippersstraat komt te vervallen, omdat dit de doorgang op de N355 teveel belemmert en een onveilige situatie oplevert dichtbij de rotonde. De halte wordt verplaatst naar de Rijksstraatweg, net na de aansluiting van de Verbindingsweg. Op deze manier ligt de halte dichtbij het centrum van het dorp. De bus stopt op de rijbaan. De halte bestaat uit een haltepaal en wellicht een mogelijkheid voor het stallen van fietsen. Door de halte transparant en licht uit te voeren, blijft het karakter en het beeld van de laan sterk.

Op de Rijksstraatweg wordt dezelfde verlichting ingezet als die nu gebruikt wordt bij de herinrichting van De Gast.

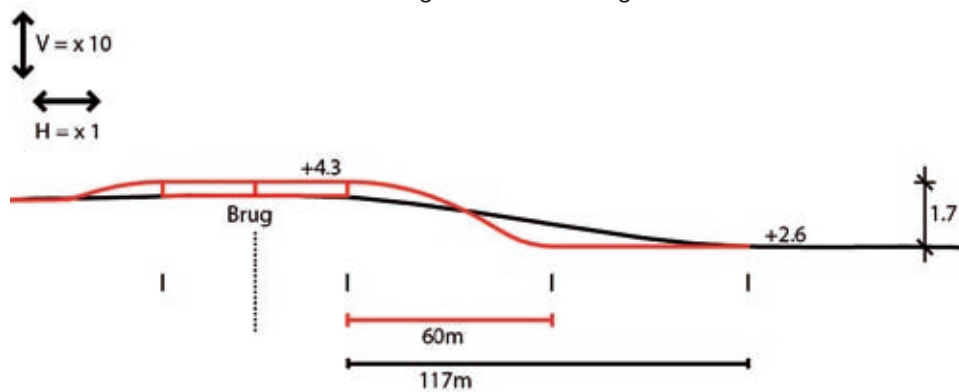
Beeldkwaliteit inrichtingselementen

- De bushalte wordt verplaatst naar de Rijksstraatweg, net ten zuiden van de aansluiting van de Verbindingsweg.
- De bus stopt op de rijbaan.
- De bushalte wordt simpel en transparant uitgevoerd: een haltepaal en misschien een mogelijkheid voor het stallen van fietsen.
- De verlichting is gelijk met de verlichting die gebruikt wordt bij de herinrichting van De Gast.

Brug

Brug als schakel

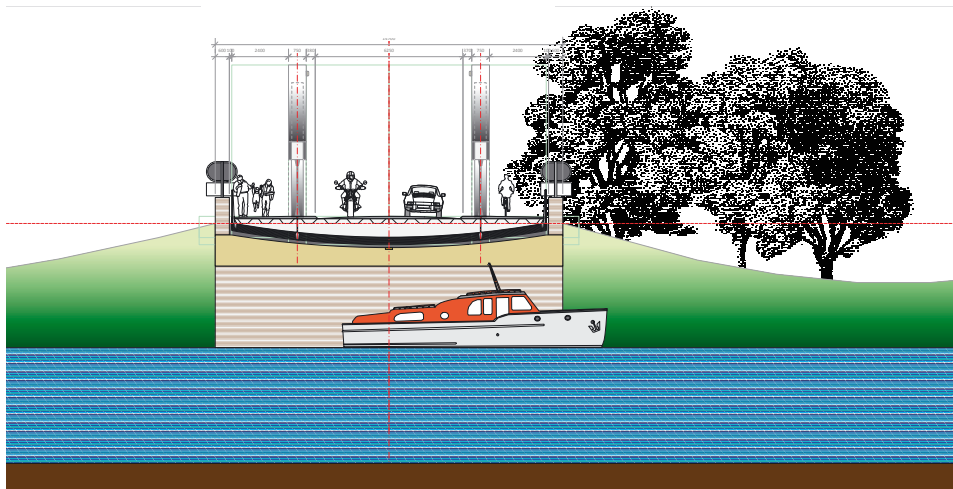
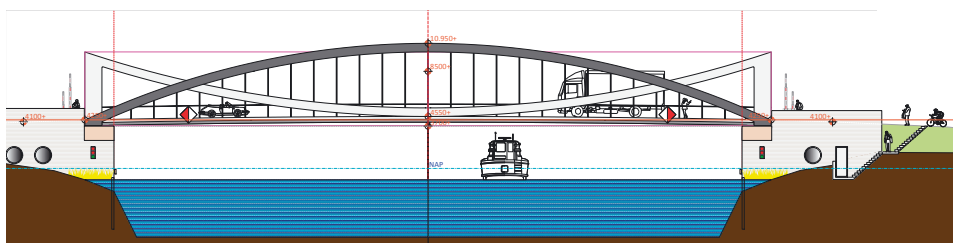
Het verbreden en verdiepen van het Van Starckenborghkanaal heeft grote invloed op de beweegbare brug tussen Noordhorn en Zuidhorn. Allereerst komt de brug 40 centimeter hoger te liggen, vanwege de benodigde doorvaarhoogte. Door het steiler maken van de helling zal dit alleen op het meest zuidelijke deel, vlak voor de brug, effect hebben op de hoogteligging van de weg. Door de helling steiler te maken wordt de onderbreking van het lint verkort. Daarnaast wordt de lengte van de tafelbrug

aanlanding brug: zo snel mogelijk terug op maaiveld

de aanlanding van de brug verkorten van 120 meter naar 60 meter

aanzicht en doorsnede van de nieuwe brug (bron: Bureau Nordeloos)

verlengd tot 54 meter en ruim 13 meter breed. De brug is onderdeel van een serie bruggen over het Van Starckenborghkanaal, te weten de bruggen bij Aduard, Dorkwerd en Paddepoel. Tegelijkertijd is de brug de schakel tussen Noordhorn en Zuidhorn. Het uitgangspunt is daarom dat de inrichting van de brug zoveel mogelijk aansluit bij de Rijksstraatweg. Vanuit het oogpunt van brugbediening en veiligheid is echter gekozen voor gescheiden verkeer. Bovendien blijft de dikte van het brugdek hierdoor beperkt en daarmee de hoogte van de brug.

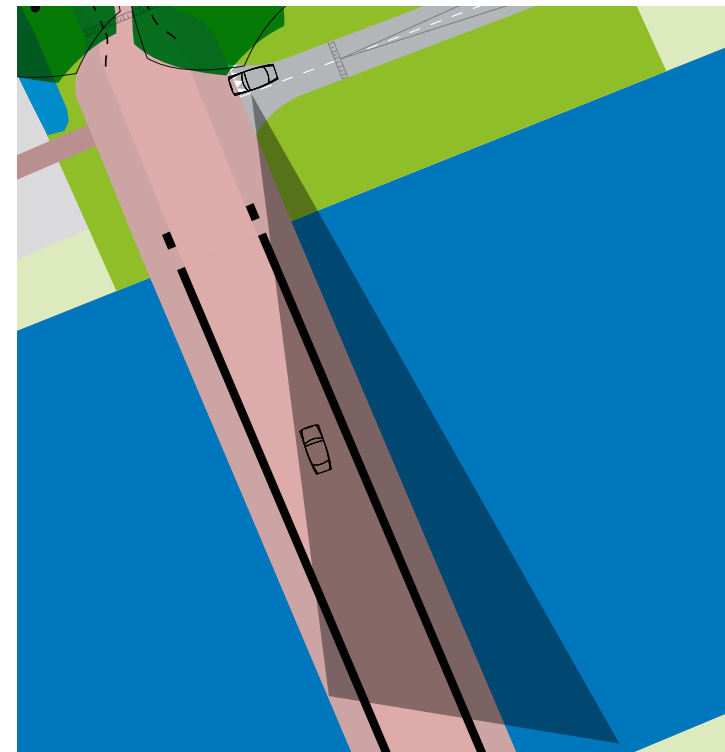
Aan weerszijde van de brug ligt een plateau dat aansluit op de brug. Het plateau is voelbaar doordat het iets hoger ligt dan de aansluitende wegen. Op het plateau worden de fietsers gescheiden van het auto- en landbouwverkeer. Hier hebben fietsers en voetgangers een eigen ruimte, waar zij kunnen wachten op de openstaande de brug. Wanneer de slagbomen weer open gaan, gaan zij samen de brug over. De wegen Van Starckenborghkanaal Noordzijde (oosten) en Zuidzijde (westen) sluiten direct aan op het plateau in de Rijksstraatweg. Door de open structuur van de liggers is er vanaf de wegen langs het kanaal voldoende zicht op de weg en is een veilige aansluiting mogelijk.

Beeldkwaliteit brug

- De brug wordt uitgevoerd als een beweegbare tafelbrug van ca 54 meter lang en 13,4 meter breed en liggers van ongeveer 4 meter hoog.
- De brug wordt 40 centimeter verhoogd en krijgt aan de noordzijde een steilere helling.
- Op de brug wordt uitgegaan van gescheiden verkeer. Het auto- en landbouwverkeer rijdt tussen de liggers, terwijl de voetgangers en fietsers een eigen baan hebben aan de buitenzijde van de brug.
- De wegen Van Starckenborghkanaal Noordzijde (oosten) en Zuidzijde (westen) krijgen een directe aansluiting op de Rijksstraatweg.
- Aan beide zijden van de brug ligt een plateau dat aansluit op de brug. Het plateau ligt hoger dan de aansluitende wegen (Rijksstraatweg, Van Starckenborghkanaal Noordzijde en Zuidzijde).

Let op!

De precieze aansluiting van de wegen op het plateau en het plateau op de landhoofden van de brug moet nog verder worden uitgewerkt.

zicht vanaf Van Starckenborghkanaal Noordzijde richting de brug

de nieuwe woningen staan in lijn met de bestaande woningen

Woningen

Het lint afmaken door het toevoegen van woningen

Het lint van de Langestraat – Rijksstraatweg – De Gast kan compleet gemaakt worden door ten zuiden van de aansluiting van de Verbindingsweg woningen toe te voegen. Aan de oostzijde van het lint, net ten zuiden van de tunnel, kan ook een nieuwe woning worden toegevoegd. Met het verleggen van de N355 en het herinrichten van de Rijksstraatweg ontstaat een kwalitatief goede ruimte waar het interessant wonen is. De nieuwe woningen sluiten aan bij de huidige bebouwing en zijn een verrijking voor het lint. Het gaat om vrijstaande, grote woningen met grote (voor)tuinen. De tuinen zijn niet verhard, maar worden groen ingericht. De voorgevel staat in lijn (rooilijn) met de woningen die er al staan, zoals te zien is op de tekening hiernaast. De architectuur en het gebruik van materialen sluit aan bij de omgeving. De woningen hebben een kap, waarvan de richting en vorm kan variëren. De maximale bouwhoogte is 12 meter. De woningen zijn bereikbaar middels een dam in of een simpele en lichte bruggetje over de sloot, al dan niet met een hek.

Beeldkwaliteit woningen

- De nieuwe woningen staan in lijn met de bestaande woningen van het lint. De voorgevel staat op de rooilijn.
- De nieuwe woningen zijn vrijstaand en hebben een grote (voor)tuin. De voortuin wordt groen ingericht.
- De woningen zijn een verrijking van het lint: de architectuur verwijst naar de rijkdom van de aanwezige huizen.
- De maximale bouwhoogte is 12 meter.
- De woningen hebben een kap. De vorm en richting van de kap is vrij.
- De architectuur en het gebruik van materialen sluit aan bij de omgeving.
- De woningen zijn bereikbaar door middel van een dam in of een eenvoudige bruggetje over de sloot.

de architectuur en materialisatie van de nieuwe woningen sluiten aan bij de bestaande woningen

3.03 Compensatie

De compensatie die nodig is voor het doorsnijden van de glaciale rug is deels landschappelijk en deels geomorfologisch van aard. De compensatie zet in op het maximaliseren van het contrast tussen de oost- en westkant van het dorp en daarnaast op het ‘mooi en herkenbaar’ maken van Noordhorn.

Landschappelijke compensatie

De knoop wordt gezien als een nieuwe ruimte in het dorp tussen de woningen aan de Langestraat en het bedrijventerrein Mokkenburg. Het plan gaat uit van het behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten. De knoop ligt in een relatief kleinschalig landschap en wordt als één ruimte vormgegeven. Een bloemenveld als natuurlijke onderlegger draagt bij aan de natuurontwikkeling in het gebied. Bestaande en nieuwe houtwallen aan de achterkanten van de woningen en het bedrijventerrein Mokkenburg vormen een mooi landschappelijke decor voor de entree van Noordhorn. Het historische lint van de Mokkenburgweg wordt zoveel mogelijk gespaard. Een nieuwe elzensingel wordt aangeplant teneinde het karakteristieke beeld van het lint

te behouden en te versterken. Het hoogteverschil tussen de glaciale rug en de Mokkenburgweg wordt in het profiel aangezet. Gestrooide bomen geven de nieuwe landschappelijke entree van Noordhorn identiteit, diepte en sfeer.

Aan de oostzijde wordt de openheid van het Oude Rietdal als kernkwaliteit gezien. Ook het open deel op de hoger gelegen rug vanaf de beplante kavels naar het open grasland wordt in verband met de prachtige zichten op het Oude Rietdal gerespecteerd.

De Rijksstraatweg wordt heringericht. Het karakter en het beeld van de weg sluit aan op dat van de Langestraat en De Gast. Het bloemenveld van de knoop wordt over de Rijksstraatweg getrokken, waardoor Noordhorn een nieuwe openbare plek krijgt met uitzicht op het Oude Rietdal. Met het oog op de toekomst zouden eventuele nieuwe ontwikkelingen aan de oostzijde, zoals een kavelpad om de noordelijke landerijen te bereiken, aanleiding kunnen geven houtwallen te plaatsen. Deze houtwallen bij voorkeur aan de zuidzijde van het pad positioneren om zo min mogelijk schaduw te krijgen op de landerijen. Ook zou nagedacht kunnen worden over een extra houtwal langs de zuidrand van de woningbouw Hamsterpad III in Noordhorn.

Geomorfologische compensatie

De doorsnijding van de tunnel in de glaciale rug wordt in het dorp geminimaliseerd middels keerwanden tussen het maaiveld en de lager gelegen weg. In het open landschap aan de oostzijde wordt het hoogteverschil middels grastaluds opgevangen. Een meer landschappelijke doorsnijding van de rug welke past in het beeld van het Oude Rietdal maar ook meer zicht geeft op de omgeving. De doorsnijding van de glaciale rug mag zichtbaar worden gemaakt voor de weggebruiker. De tunnelmonden en -wanden zijn de meest in het oog springende delen van het kunstwerk. In de verdere uitwerking van het plan zou juist hier een kunstenaar middels kleuren en/of texturen het verhaal van Noordhorn en zijn ontstaansgeschiedenis kunnen illustreren.

